

VPAC

Videnspædagogiske Aktivitetscentre

Klaus Melbye, adm. direktør, Vadehavscentret & Mette Broksø Thygesen, adm. direktør, Planetarium

Landsdækkende kultur/historie- og naturformidling

To VPAC-institutioner, UNESCO Verdensarv

Hvem vi er

De Videnspædagogiske Aktivitetscentre (VPAC) består af **15 statsanerkendte institutioner**, som er **specialiseret i involverende vidensformidling** til børn, unge og voksne.

VPAC-institutionerne dækker et bredt spektrum af fagområder inden for **naturvidenskab, historie og kultur**, og vi er **anerkendt for vores dynamiske og engagerende læringsmetoder** inden for det **uformelle læringsmiljø**.

VPAC-institutionerne er samtidig kulturattraktioner med både **lokal, national og international tiltrækningskraft**.

Vigtigt bidrag til det uformelle læringsmiljø, børn og unges dannelse og sammenhængskraft

1,6 mio.

Besøgte en
VPAC-institution i
2024

- heraf 212.000
skoleelever

4.700

Undervisningsforløb
blev gennemført i 2024

– i gennemsnit 314
forløb pr. VPAC

38 %

Flere kurser for
lærere og
studerende blev
gennemført i 2024
ift. 2023

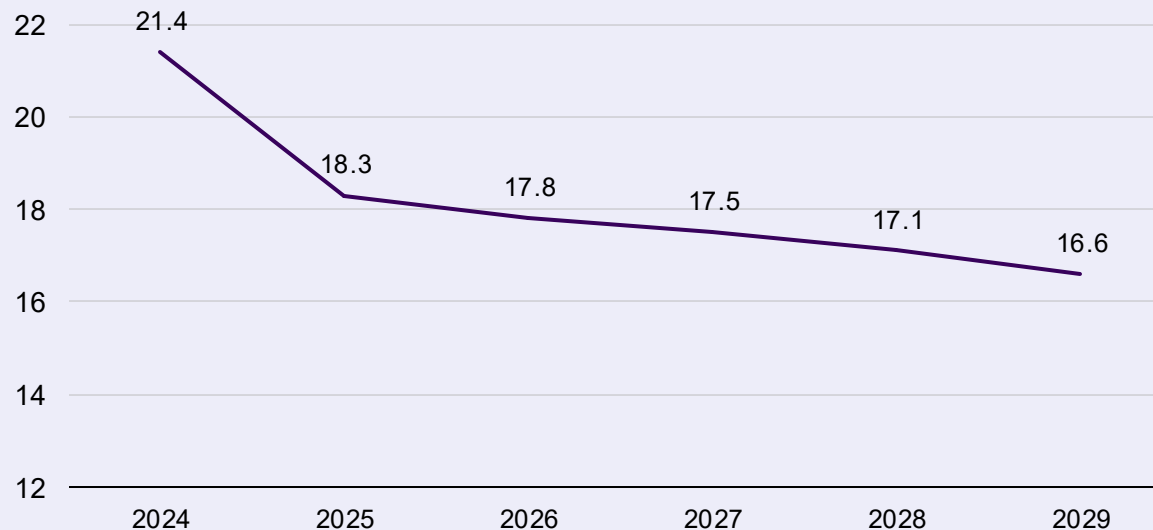
Hvad er udfordringen?

1. Forskelsbehandling: Omprioriteringsbidraget betyder, at VPAC's bevilling reduceres med 2 pct. hvert år. Omprioriteringsbidraget bortfaldt for institutioner under Kulturministeriet i 2020.
2. De mindste VPAC-institutioner kommer således helt ned på en bevilling på 175.000 kr. i 2029. Helt utilstrækkeligt ift. at opretholde en drift og udbyde undervisningstilbud. Af den årsag er flere VPAC-institutioner **lukningstruede**.
3. Fra 2026 vil bevillingen for 11 VPAC-institutioner ligge under 1 mio. kr. om året.

Gennemsnitligt bevillingsfald på næsten 1 mio. kr. om året frem mod 2029

VPAC-foreningens bevillingsudvikling, 2024-2029

Mio. kr.

Kilde: Finansloven for 2025 og 2026

— Bevillingsudvikling

Eksempel på status blandt VPAC-institutioner, Planetarium

- Ledelses- og bestyrelsesskifte i 2017/2018, turn around
 - Fundraising + egeninvestering, udvikling, 85 mio. kr.
 - Akkordering af gæld, 24 mio. kr.
 - Samfundsstrukturer, større udviklingsprojekter
 - Underskud på 5 mio. kr. i 2024 og 5 mio. kr. i 2025
 - VPAC tilskud: 752.000 kr. i 2025
 - Grundskyld Københavns Kommune: 300.000 kr.
 - Højere formål – tæt på egenfinansieret, 20.000 skole- og gymnasieelever
-
- Til sammenligning...
 - Landets 95 statsanerkendte museer: 567 mio. kr. (6 mio. kr. pr. museum)
 - Statens ”egne” kulturinstitutioner: 2,5 mia. kr. (131, 6 mio. kr. pr. institution)
 - VPAC-puljen: 18,3 mio. kr. (1,2 mio. kr. pr. VPAC-institution)

Vi anmoder om...

Et minimumsløft af den samlede bevilling til i alt 30 mio. kr. om året

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2029
Driftslignende tilskud i dag	17,8	17,8**	17,5	17,1	16,6
Ekstrabevilling	0,5*				
Samlet bevilling i dag	18,3	17,8	17,5	17,1	16,6
Samlet forslag til ny puljestørrelse	17,8	30,0	30,0	30,0	30,0
Annulleret besparelse på omprioriteringsbidrag hvis 2025-niveau fastholdes (ekskl. ekstrabevilling)	-	-	0,3	0,6-0,7	1,1 - 1,2
Midler til tværgående prioritering puljen samt løft af minimumsbevilling på til 1 mio. kr.	-	12,2	12,2	12,2	12,2

Anm.: *Ekstrabevillingen i 2025 på 0,5 mio. kr. tilfaldt NaturBornholm og Bornholms Middelaldercenter.

**Bevillingsfaldet fra 2025 til 2026 skyldes bortfald af ekstrabevillingen i 2025 på 0,5 mio. kr. Årsagen til, at driftsbevillingen ikke falder yderligere er, at den årlige pris- og lønregulering bliver 'spist' af omprioriteringsbidraget, hvormed driftsbevillingen forbliver uændret. Såfremt bevillingen ikke var omfattet af omprioriteringsbidraget, ville bevillingen være ca. 0,3 mio. kr. højere som følge af pris- og lønreguleringen – svarende til en bevilling i 2026 på i alt 18,1 mio. kr.

Tak for jeres tid
....og opbakning!